Euroopa Parlament
2024-2029

Väliskomisjon

2024/0086(COD)

31.1.2025

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Jordaania Hašimiidi Kuningriigile makromajandusliku finantsabi andmise kohta
(COM(2024)0159 – C9-0146/2024 – 2024/0086(COD))

Arvamuse raportöör: Malik Azmani

PA_Legam

MUUDATUSETTEPANEKUD

Väliskomisjon esitab rahvusvahelise kaubanduse komisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(2) Alates ***2011***. aastast on Jordaania parlamentaarse demokraatia ja õigusriigi tugevdamiseks rakendanud mitmeid poliitikareforme. Loodud on konstitutsioonikohus ja sõltumatu valimiskomisjon ning Jordaania Parlament on vastu võtnud mitmeid olulisi seadusi, nt valimisseaduse ja erakondade seaduse ning detsentraliseerimist ja kohalikke omavalitsusi käsitlevad õigusnormid. Vastu on võetud seadusandlikke muudatusi, mis käsitlevad kohtute sõltumatust ja naiste õigusi.	(2) Alates ***2021***. aastast on Jordaania parlamentaarse demokraatia ja õigusriigi tugevdamiseks rakendanud mitmeid poliitikareforme. Loodud on konstitutsioonikohus ja sõltumatu valimiskomisjon ning Jordaania Parlament on vastu võtnud mitmeid olulisi seadusi, nt valimisseaduse ja erakondade seaduse ning detsentraliseerimist ja kohalikke omavalitsusi käsitlevad õigusnormid. Vastu on võetud seadusandlikke muudatusi, mis käsitlevad kohtute sõltumatust ja naiste õigusi. ***ELi valimisvaatlusmissioon Jordaanias võttis teadmiseks kaasavad ja hästi korraldatud parlamendivalimised, mis toimusid 10. septembril 2024 kuninga poolt 2021. aastal algatatud poliitilise moderniseerimise kontekstis. On äärmiselt oluline, et liit jätkaks Jordaanias rahu toetamist ja teeks kõik endast oleneva, et säilitada Jordaania ainulaadne etnilise ja usulise esindatuse mudel, et tagada nende rühmade seaduslik esindatus.***

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Jordaania majandus on märkimisväärselt kannatanud pikaleveninud konfliktide tõttu piirkonnas, eelkõige naaberriigis Süürias ning viimasel ajal Iisraelis/Gazas ja Punasel merel. Alates sõja puhkemisest Süürias on Jordaania majandust mõjutanud suur Süüria põgenike sissevool, mis on seadnud veelgi suurema surve alla Jordaania eelarvepositsiooni, avalikud teenused ja taristu. Lisaks piirkondlikule ebastabiilsusele mõjutasid Jordaania majandust jätkuvalt aastate 2020–2021 COVID-19 pandeemiaga seotud makromajanduslikud ja eelarveprobleemid, toormehindade areng pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse 2022. aastal, suur sõltuvus kaubanduse käekäigust ja laenukulude suurenemine arenevatel turgudel kogu maailmas. Selle tagajärjel leidis Jordaanias 2020. aastal aset majanduslangus, millele järgnes majanduse aeglane taastumine, kuna töötus suurenes 2020. aastal märkimisväärselt ja jäi kõrgele tasemele püsima ning tekkisid uued eelarve- ja välisrahastamisvajadused.	(3) Jordaania majandus on märkimisväärselt kannatanud pikaleveninud konfliktide tõttu piirkonnas, eelkõige naaberriigis Süürias ning viimasel ajal Iisraelis/Gazas ja Punasel merel. Alates sõja puhkemisest Süürias on Jordaania majandust mõjutanud suur Süüria põgenike sissevool, mis on seadnud veelgi suurema surve alla Jordaania eelarvepositsiooni, avalikud teenused ja taristu. ***Praegune ebakindlus Süürias süvendab veelgi Jordaaniat juba niigi väga kahjustavat ebastabiilsust. Jordaanias on ligikaudu 1,3 miljonit pagulast, mistõttu on ta üks nendest riikidest, kus on kõige rohkem pagulasi elaniku kohta.*** Lisaks piirkondlikule ebastabiilsusele mõjutasid Jordaania majandust jätkuvalt aastate 2020–2021 COVID-19 pandeemiaga seotud makromajanduslikud ja eelarveprobleemid, toormehindade areng pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse 2022. aastal, suur sõltuvus kaubanduse käekäigust ja laenukulude suurenemine arenevatel turgudel kogu maailmas. Selle tagajärjel leidis Jordaanias 2020. aastal aset majanduslangus, millele järgnes majanduse aeglane taastumine, kuna töötus suurenes 2020. aastal märkimisväärselt ja jäi kõrgele tasemele püsima ning tekkisid uued eelarve- ja välisrahastamisvajadused. ***Lisaks takistavad majanduskasvu olulised struktuursed probleemid, eelkõige erasektori arengu valdkonnas. Sellised probleemid nagu ebasoodne ettevõtluskeskkond ja paindlikkuse puudumine tööturul on endiselt lahendamata.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(4a) Liit tunnistab Jordaania keskset rolli piirkondliku stabiilsuse edendamisel ja konfliktide vahendamisel, eelkõige suurenenud pingete tingimustes. Kavandatava makromajandusliku finantsabi eesmärk on toetada Jordaaniat tema positiivse rolli säilitamisel piirkonnas. Sellega seoses ja tunnistades, et Jordaania on üks liidu tugevamaid piirkondlikke partnereid, on hädavajalik, et komisjon ja Euroopa välisteenistus süvendaksid ja tugevdaksid veelgi ELi ja Jordaania partnerlust, edendades seeläbi koostööd.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus peaks olema see, et Jordaania järgib tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme (sh parlamentaarne mitmeparteisüsteem) ja õigusriigi põhimõtet ning tagab inimõiguste austamise. Lisaks tuleks liidu makromajandusliku finantsabi konkreetsete eesmärkide abil suurendada Jordaanias riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ja nendega seotud aruandekohustust ning soodustada struktuurireforme, mis on suunatud kestliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisele, töökohtade loomisele ja eelarve konsolideerimisele. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid korrapäraselt jälgima nii eeltingimuse täitmist kui ka kõnealuste eesmärkide saavutamist.	(21) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus peaks olema see, et Jordaania järgib tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme (sh parlamentaarne mitmeparteisüsteem) ja õigusriigi põhimõtet ning tagab inimõiguste austamise. Lisaks tuleks liidu makromajandusliku finantsabi konkreetsete eesmärkide abil suurendada Jordaanias riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ja nendega seotud aruandekohustust ning soodustada struktuurireforme, mis on suunatud kestliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisele, töökohtade loomisele ja eelarve konsolideerimisele ***ja -poliitikale***. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid korrapäraselt jälgima nii eeltingimuse täitmist kui ka kõnealuste eesmärkide saavutamist***, millest tuleks seejärel teavitada Euroopa Parlamenti. Liit peaks julgustama Jordaaniat tegema pingutusi majanduse mitmekesistamiseks***

	ja kestlikkuse saavutamiseks, eelkõige sellistes sektorites nagu taastuvenergia, tehnoloogia ja digiteenused, et vähendada Jordaania sõltuvust turismist ja keemiaekspordist ning suurendada pikaajalist vastupanuvõimet.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Liidu makromajandusliku finantsabi suhtes tuleks kohaldada ***majanduspoliitilisi*** tingimusi, mis sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis. Selleks et tagada ühetaolised rakendamistingimused ja tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused pidada Jordaania ametiasutustega kõnealuste tingimuste üle läbirääkimisi liikmesriikide esindajate komitee järelevalve all kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011. Selle määruse kohaselt tuleks reeglina kohaldada nõuandemenetlust, kui määruses ei ole sätestatud teisiti. Võttes arvesse asjaolu, et üle 90 miljoni euro suurusel abil võib olla oluline mõju, on seda künnisväärtust ületavate tehingute puhul asjakohane kasutada kontrollimenetlust. Pidades silmas Jordaaniale antava liidu makromajandusliku finantsabi suurust, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmise ning abi vähendamise, peatamise või tühistamise suhtes kohaldada kontrollimenetlust,	(27) Liidu makromajandusliku finantsabi suhtes tuleks kohaldada ***selgeid ja mõõdetavaid majanduslikke ning demokraatiat, õigusriiki ja inimõigusi puudutavaid poliitilisi*** tingimusi, mis sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis. Selleks et tagada ühetaolised rakendamistingimused ja tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused pidada Jordaania ametiasutustega kõnealuste tingimuste üle läbirääkimisi liikmesriikide esindajate komitee järelevalve all kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011. Selle määruse kohaselt tuleks reeglina kohaldada nõuandemenetlust, kui määruses ei ole sätestatud teisiti. Võttes arvesse asjaolu, et üle 90 miljoni euro suurusel abil võib olla oluline mõju, on seda künnisväärtust ületavate tehingute puhul asjakohane kasutada kontrollimenetlust. Pidades silmas Jordaaniale antava liidu makromajandusliku finantsabi suurust, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmise***, sealhulgas iga osamakse tegemise hindamiseks selgete ja mõõdetavate võrdlusaluste puhul,*** ning abi vähendamise, peatamise või tühistamise suhtes kohaldada kontrollimenetlust,

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Komisjon ja Euroopa välisteenistus jälgivad kõnealuse eeltingimuse täitmist kogu liidu makromajandusliku finantsabi andmise perioodi jooksul.	2. Komisjon ja Euroopa välisteenistus jälgivad kõnealuse eeltingimuse täitmist kogu liidu makromajandusliku finantsabi andmise perioodi jooksul ***läbipaistva protsessi käigus, millesse sõltumatud kolmandad isikud saavad anda sisulise panuse. Komisjon ja Euroopa välisteenistus annavad ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt ja kirjalikult aru lõikes 1 osutatud eeltingimuse täitmise kohta.***

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Lõikes 1 osutatud tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada Jordaania riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, sealhulgas liidu makromajandusliku finantsabi kasutamise puhul. Poliitikameetmete kavandamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse ka ***turgude vastastikusel avamisel tehtud*** edusamme, ***eeskirjadepõhise*** ja õiglase kaubanduse arengut ning muid liidu välispoliitika prioriteete. Komisjon ***jälgib*** korrapäraselt kõnealuste eesmärkide saavutamise edenemist.	2. Lõikes 1 osutatud tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada Jordaania riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, sealhulgas liidu makromajandusliku finantsabi kasutamise puhul. ***See hõlmab Jordaania valitsuse korrapäraste ja üksikasjalike aruannete avaldamist rahaliste vahendite kasutamise kohta, täpsustades eraldised peamistele sektoritele, nagu tervishoid, haridus ja taristu, tagades üldsuse juurdepääsu sellisele teabele.*** Poliitikameetmete kavandamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse ka ***avalike teenuste valdkonnas tehtavaid*** edusamme, ***turgude vastastikust avamist, õigusnorme järgiva*** ja õiglase kaubanduse arengut ning muid liidu välispoliitika prioriteete***, sealhulgas neid, mis on seotud demokraatia, õigusriigi ja inimõigustega***. Komisjon ***ja Euroopa välisteenistus jälgivad*** korrapäraselt kõnealuste eesmärkide saavutamise

	edenemist ***ja teavitavad sellest Euroopa Parlamenti***.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Kui lõike 3 esimeses lõigus osutatud tingimused ei ole täidetud, peatab või tühistab komisjon ajutiselt liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmise. Sel juhul teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu peatamise või lõpetamise põhjustest.	4. Kui lõike 3 esimeses lõigus osutatud tingimused ei ole täidetud, peatab või tühistab komisjon ajutiselt liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmise. Sel juhul teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu peatamise või lõpetamise põhjustest ***ja edasistest sammudest***.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD
KELLELT ARVAMUSE RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et ta sai arvamuse koostamisel sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Euroopa Komisjon – majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat
Kontrollikoda
Jordaania suursaadik ELi juures
Jordaania poliitilise süsteemi moderniseerimist käsitleva kuningliku komisjoni liige

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab arvamuse raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Jordaania Hašimiidi Kuningriigile antav makromajanduslik finantsabi
Viited	COM(2024)0159 – C9-0146/2024 – 2024/0086(COD)
Vastutav komisjon	INTA
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	AFET 25.4.2024
Arvamuse raportöör nimetamise kuupäev	Malik Azmani 14.10.2024
Vastuvõtmise kuupäev	30.1.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 54 –: 11 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mika Aaltola, Lucia Annunziata, Petras Auštrevičius, Jordan Bardella, Dan Barna, Wouter Beke, Robert Biedroń, Ioan-Rareş Bogdan, Marc Botenga, Grzegorz Braun, Sebastião Bugalho, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Elio Di Rupo, Michael Gahler, Geadis Geadi, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Rima Hassan, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Rihards Kols, Andrey Kovatchev, Vilis Krištopans, Nathalie Loiseau, Claudiu Manda, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Arkadiusz Mularczyk, Leoluca Orlando, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Alexander Sell, Villy Søvndal, Davor Ivo Stier, Sebastiaan Stöteler, Stanislav Stoyanov, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Michał Szczerba, António Tânger Corrêa, Marta Temido, Cristian Terheş, Riho Terras, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Sebastian Tynkkynen, Reinier Van Lanschot, Roberto Vannacci, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Malik Azmani, Engin Eroglu, Sandra Gómez López, Evin Incir, András László, Ana Catarina Mendes, Hans Neuhoff, Nicolás Pascual de la Parte, Tineke Strik, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Ivaylo Valchev, Isabel Wiseler-Lima, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Catarina Vieira

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

54	+
ECR	Geadis Geadi, Rihards Kols, Arkadiusz Mularczyk, Cristian Terheş, Ivaylo Valchev
PPE	Mika Aaltola, Wouter Beke, Ioan-Rareş Bogdan, Sebastião Bugalho, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Andrey Kovatchev, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Nicolás Pascual de la Parte, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Riho Terras, Matej Tonin, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Milan Zver
PfE	András László
Renew	Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Dan Barna, Engin Eroglu, Bernard Guetta, Nathalie Loiseau, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans
S&D	Lucia Annunziata, Robert Biedroń, Elio Di Rupo, Raphaël Glucksmann, Sandra Gómez López, Evin Incir, Claudiu Manda, Ana Catarina Mendes, Sven Mikser, Tonino Picula, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Marta Temido
The Left	Özlem Demirel, Rima Hassan
Verts/ALE	Leoluca Orlando, Villy Søvndal, Tineke Strik, Reinier Van Lanschot, Catarina Vieira

11	-
ECR	Sebastian Tynkkynen
NI	Grzegorz Braun, Kostas Papadakis
PfE	Jordan Bardella, Vilis Krištopans, Sebastiaan Stöteler, António Tânger Corrêa, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Roberto Vannacci, Harald Vilimsky

6	0
ESN	Hans Neuhoff, Alexander Sell, Stanislav Stoyanov
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Giorgos Georgiou

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu